

PROTOKÓŁ

37.
77

Warszawa, dnia 5 listopada 1949 r. Sędzia Maj. Jęwa Skowron
 , działając na zasadzie Dekretu z dnia 10 XI. 1945 r.
 (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 293) o Głównej Komisji i Okręgowych Komisjach
 Badania Zbrodni niemieckich w Polsce, jako członek Głównej Komisji, prze-
 słuchał w trybie art. 255 w związku z art. 107, 115 ..... Kodeksu Postępo-
 wania Karnego niżej wymienioną osobę, która zeznała co następuje:

Nazywam się

Imię i nazwisko: Franciszek Chordecki
 Data i miejsce urodzenia: 8.9.1890 w. Dąbrowka pow. Kutno
 Imiona rodziców: Antoni i Elżbieta z d. Kucharska
 Zawód ojca: robotnik
 Prymus. państw. i nar.: polska
 Wyznanie: rymsko-kat.
 Wykształcenie: średnie
 Zawód: mechanik precyzyjnym w Zakł. Tech. Ciepl. - Politech.
 Miejsce zamieszkania: Nowowiejska 22
 Karalności:

Wybuch powstania warszawskiego 1944 roku zastał mnie
 w Zakładzie Techniki Ciepłej w Politechnice Warszaw-
 skiej. Do dnia 19-tego sierpnia 1944 roku cała Politech-
 nika była w rękach powstańców. Był to 161 pluton
 przeciwpancerny pod dowództwem majora „Antonia”. W Zak-
 ładzie Techniki znajdowała się jedna kompania pod dowód-
 twem por. „Haguera”, a od strony al. Niepodległości druga kom-
 pania pod dowództwem por. „Bopp’a”. W nocy z dnia 18-go
 na 19-go sierpnia 1944 roku około godz. 4-tej, Niemcy z
 Kraftfahrpark¹ u - obecnego M.O.N. - 14-tej ^{zotniere} Nadreńskiej Dywizji
 Pancerniej, przeprowadzili atak od strony al. Niepodległości. (Wiem
 stąd, że była to Dywizja 4-ta, gdyż ustępowałam to, gdy mówił ofi-
 cjer niemiecki do generała, w chwili gdy nos już wyprowa-
 dreno.) Atak rozprószył się na budynki aerodynamiczne (Świe-
 dek rysuje szkic orientacyjny i numeracja strażkami kolumny

48

Następnie został zastawiony budynek „A”, „Obrotka”, „Mechanika”. Z budynku „A” uderono na budynek Elektrotechniki, a z „Obrotki” na „Fizykę”. Z budynku „mechaniki” wycofali się powstanci do budynku „chemii”, a stąd uciek na ul. Noakowskiego, uciec do głównego quadratu, gdzie trwali do wieczora dnia 19-tego sierpnia. Następnie wycofali się i stąd także na Noakowskiego. Z tych powstanców, którzy się wycofali ostatni mógłby bliższych informacji udzielić: Heudel zam. Hawelska 13, Jadewox sierkański zam. Siaskowa 14.

Z budynku „A” z piwnicy zostało wyciągnięte około 40 osób. Między nimi znajdował się ja z żoną Anielą i córką Alicją, profesorowie: Hubert, Grabowski, Hojusz, Bronko. (Prof. Hojusz) Żołnierze niemieccy, wzięci w niewolę pijani ustawili nas przy ścianie budynku „A” z dwóch stron stały wyelowane w nas karabiny maszynowe. Żołnierze zaczęli nas grozić, gdy w tej chwili nadzedł oficer. Hojusz prof. Hojusz wytłumaczył oficerowi, że my jesteśmy grupą ludności cywilnej, że w grupie naszej znajdują się profesorowie, asystenci i pracownicy politechniki wraz z rodzinami. Oficer ^{niemiecki} który jak się okazało, sam był także profesorem, rozkazał jednemu z żołnierzy odprowadzić nas do Krafttherparku, gdzie ^{został} generał Niemiecki w rozmowie z żołnierzem ^{wziętym} ^{powiedział} ^o ^{nas} ^{do} ^{dywizji} ^{zdobywającej} ^{Politechnikę}, a następnie stąd dostaliśmy się do domu Akademickiego przy Pl. Narutowicza. Przez 5 dni wraz z innymi mężczyznami byłem zatrudniony przy paleniu ciał leżących na ulicach w okolicy placu Narutowicza. Moja rodzina zaś i w ogóle cała moja grupa, z którą zostałem wyprawiony z politechniki, wraz z innymi 5-ciu mężczyznami zatrudnionych ^{do} ^{pracy} ^{jak} ^{ja}, została tego samego dnia t.j. 19-go sierpnia 1949 roku odtransportowana do Pruszkowa, dokąd ja zostałem

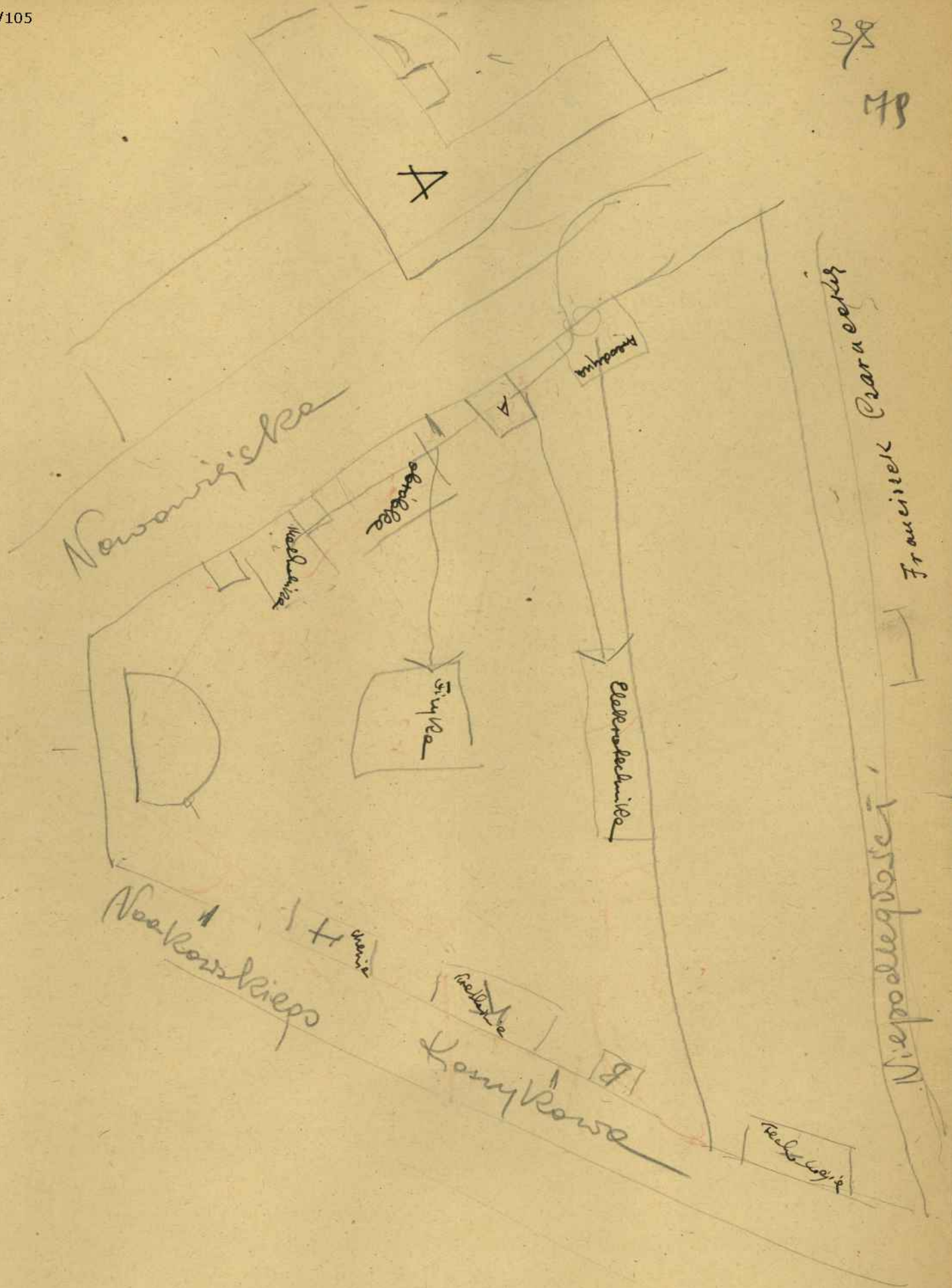
Franciszek Czarnocki

38

178

Sibic orientacijny teren Politechniki Warszawskiej

-3-

się po upływie 5-ciu dni.

32 80
 Po powrocie po powstaniu do Warszawy, dowiedzia-
 li się od Bronisławy Zielińskiej, ~~pracownicy~~ po-
 litechniki w kwestii technologii, że ludność zabra-
 na z kwestii aerodynamiki, została przeprowadzo-
 na do Korftherparku. Tu oddzielono mężczyzn od
 kobiet. Kobiety Karano iść do Pruszkowa. Mężczyzn
 zatrzymano. Po powstaniu zuelery rodziny zatrzy-
 manych, ciata ich leżała w dole i przysypane cien-
 ką ~~warstwą~~ ziemi. W tej więc epoce z dnia
 19-tego sierpnia 1944 roku zginęło 8 mężczyzn:

Bożenowski, Hołmiak z synem - pracownik tramwai
 miejskich, Stanisław i Witold z synem Zieliński
 byli pracownicy instytutu lotniczego, Grelak - wójt
 instytutu lotniczego - aerodynamiki dr. inż. Jedne-
 go z zabitych nazwiska nie znam. Dwa mężczyźni
 będących także w kwestii aerodynamiki ocaloło w
 ten sposób, że się ukryli: ^{4 w opuszczeniu central. ogroby} prof. polit. Gdalskiej Hysacki
 i asystent inż. Antoniak.

Na tym protokół zakończono i odczytano.

Protokolowała:

Jeremi Zol

Franciszek Czarnecki

apl. n. J. Skonim